

अध्यायाः **विषयाः**
 १५ विष्णुं प्रति दक्षस्य तद्विष्णुः, शिवनिष्कस्य
 रूपे केनामपि सामर्थ्ये नैकि तात्पर्यमिति हरे-
 रुक्तिः, एतत्कर्मा तव वीरमदान्मयुरस्मदादीनां
 च सृष्ट्युपमहासनं भविष्यतीति च तदुक्तिः शिवसाम-
 र्थ्यमप्यर्थं तेन ।
 १६ शिवमायामोहितैर्लोकपालैर्वीरभद्रस्य संग्रामः, तन्मिथ्य
 तेषां सर्वेषां पराभवः, ततो विष्णुवीरभद्रयोः स्वा-
 होत्तरं संग्रामोन्मुक्तत्वादिकथनम् ।
 १७ विष्णवादिदेववीरभद्रादिशिवगणानां दारुणसंग्रामस्य
 वर्णनं, तथा चंद्रं सर्वं सतीकृतं मत्वा पराभूतानां
 देवानां स्वस्वस्थानममनं, जबहाकिरीरभद्रकृतदेवाधि-
 गणाणां दन्तत्रोटनश्मश्रुत्तुल्यनाद्युपद्रवो बह्विचंसनं च,
 ततो दक्षस्य दीक्षितस्यापि वीरभद्रकृतशिरश्छेदादि-
 वर्णनम् ।
 १८ शिवप्रभावविष्णोः शिवं विना देवैः सह दक्षस्य
 जगमने कारणकथनप्रसंगेन दधीचर्षिभुवयुयाज्ञोः
 स्वस्वश्रेष्ठविषयकविवादकथनं, भुवयोः अकाशाह्वीने
 परामवः, सृष्ट्युजयप्रभावाहर्षाचिरमरत्वप्राप्तिः, तस्मा-
 त्पराभूतस्य भुवयोर्हरेरापनादिवर्णनम् ।
 १९ दधीचं प्रति द्विजस्येभ्यः भुवयुःकृत्रियपर्यायं
 विष्णोयमनं, दधीचविष्णोः भुवयुनिमित्तको महा-
 न्कण्डः, दधीचस्य शवादिष्णोः परामवः, दधीच
 सखाशोः सह विष्णोः शापप्राप्तिवर्णनम् ।
 २० दक्षप्रजापतिविष्णुं तदुःखेन शिवस्य ब्रह्मणः देवैः
 सह वैकुण्ठमनं, दक्षसंजीवनयज्ञसंघानाय देवैः सह
 कण्ठे विष्णोयमनं केकासवर्णनं च ।

अध्यायाः **विषयाः**
 २१ सतीविरहिणोऽपि शिवस्य विष्णुकृतस्वापराधकृपा-
 यनप्रदशिका स्तुतिः ।
 २२ स्तुत्या प्रसन्नस्य शिवस्य यज्ञसंघानोपायकथनम् ।
 २३ वीरभद्रदर्शनात्ततः प्रजापतेर्वन्तशिरःसंघानाजीव-
 नोपायकथनं यज्ञानसंघानप्रकारः, मतीखंडभ्रमण-
 यत्नफलवापिकथनं च ।
 इति द्वितीयाया म्प्रसंहितायाः द्वितीयाः सर्गः ॥ ३ ॥

अथ द्वितीयायः रुद्रसाहतायास्तृतीयः
पार्वतीखण्डः ॥ ३ ॥

१ उस्या हिमालयोदरे जन्मधारणनिमित्तकथनं,
 नारदोपदेशतश्च पार्वत्याः पुनः शिवप्राप्तिकथनं
 हिमगिरेर्द्वैतानिरूपणं, तेषां च शिवस्यप्रायां मे-
 नायाः विवाहादिकथनम् ।
 २ मेनोत्पत्तिप्रसंगात्सिद्धां मन्त्रादिगणनकथनं पुन-
 कादिमुनिभ्यः शापप्राप्तिः, प्रसवेभ्रमणोपपन्न-
 शापनिर्मक्तिप्रकारस्य वर्णनम् ।
 ३ पार्वत्युत्पत्तिप्रसंगेन शिवप्राप्तिकथनप्रसंगेन हिमवदगृहे वि-
 ष्णवादीनां गमनं तत्कृतशिवस्तुतिवर्णनं च ।
 ४ सतीविरहज्वरदोहनश्रवणजातदुःखानां देवानां
 देव्याः स्वरूपदर्शनं, शिववन्मेनाप्राप्तं त्वद्गृहे
 मदाधिर्भाव इति तदुक्तिः, देवकार्यसंपादनप्रका-
 रवर्णनं च ।

अध्यायाः **विषयाः**
 ५ मेनाहृतपोवर्णनम्, मेनायाः शिवायाः जन्मकथ-
 नम्, मेनायाः शक्तिप्रसादान्छतपुत्रप्राप्तिरूप-
 वरप्राप्तिः ।
 ६ पार्वत्या मेनायाः जन्मप्रकारकथनम् ।
 ७ पार्वत्या जन्मनिमित्तकया शिववत्कृतमहान्सवस्य
 अर्पणं, शक्तिप्रसादान्छतपुत्रप्राप्तिः, तस्य चान्त्रा-
 र्णनं च ।
 ८ स्वकन्यायाः प्रसवे चान्त्रं जगदाच्युता देवव-
 विरक्तपतिप्राप्तिरूपं त्वकन्यादुर्देवं च विचिन्त्य दुः-
 खितस्य हिमवतः तदर्थेन ब्रह्मसभाषणम् ।
 ९ शिववरोपलक्ष्यैः शिवाः पार्वत्ये शिवावागनापदेशः,
 शिवस्य स्त्री मदीवर्भावः शिवस्य जन्मोत्पत्ते
 द्वैतानिरूपणं तदर्थेन चान्त्रं तस्य चान्त्रा-
 र्णनम् ।
 १० पार्वतीप्राप्त्यै तपश्चरतो रुद्रस्य भक्तोत्पत्ति-
 विदोमौपोष्यसिः श्रीरूपिण्या मृग्या स्वस्तनदान-
 दिना उद्येदस्य तस्य शिवकृत्या उद्वेगप्रसिद्ध
 तर्कता ।
 ११ गणैः सह शिवं मनसि निधाय हिमगिरी रुद्रस्य
 तपः शिवनिः नत्र हिमानस्य शिवदशनसंभाष-
 णादिवर्णनं च ।
 १२ एकदा पार्वत्या साके शिवदर्शनावागतस्य हिम-
 गिरेः कन्यया सह कन्या रुद्राणि भागंतव्यमिति
 शिवोक्तौ गिरिकृतविनयप्रकाशः ।

अध्यायाः **विषयाः**
 १३ मातृवेदाताभिजायेण शिवसक्तबोक्विवादोत्तरं गिरि-
 काया स्वसेवार्थां शिवज्ञां चिरमेकत्र स्थितकोः
 शिवगन्त्यावकारोत्पादनाय देवैः उचितस्य कामस्य
 शिवकृतदक्षिणार्णम् ।
 १४ कामस्य मन्त्रादिप्रसंगेन शिवोत्पत्तिः, पञ्चा-
 तपश्चरणेन तस्यकादिवेदप्रतीपम् ।
 १५ नारदीयैः शिवोत्पत्तेः कोणादीनां स्वपावकप्रसंग-
 म्, तदर्थेन चान्त्रं तस्य चान्त्रा-
 र्णनम् ।
 १६ तारकवस्तुदवानं चान्त्रे चान्त्रं चान्त्रं शिवस्य
 विना तद्वनने भवषामसाक्यस्य कथनं तस्य
 शिवस्य विहासकृत्यादत्तत्तानादित्येक देवकार्यं
 संग्रह्यत इत्यदिप्रकारेण त्वानां उद्वेगनसांभन-
 वर्णनम् ।
 १७ शक्यस्य कामस्य मन्त्रं तच्छक्तिवर्णनपूर्वकं तस्य
 शिवसक्तयोर्ववाहं पुत्रोत्पत्त्या तारकवधादिस्वकार-
 रिहाण्य कामस्य च हरजदे परितत्राच शिवनिक-
 र्णनम् ।
 १८ कामस्य पार्वतीविषयकशिवमोहवर्णनम् ।
 १९ रुद्रस्य हरस्य तृतीयेनेत्रोत्पत्तिप्रसंगेन कामदाहवर्ण-
 नम् । देवप्रार्थनया पुनः संजीवनोक्तिश्च ।
 २० कामदहनोत्तरं वाक्वरूपेण शिवनेत्रोत्पत्तिप्रसंग-
 कायाः सागरगमनं, ब्रह्मानुहया च चान्त्रं चान्त्रेण
 स्वीकृता ।

अध्यायाः **विषयाः**

११ कामराजोत्तरमंतर्हि शिवे हेमवत्याः शिवविरहा-
दुःखवर्णनम्, वारहात्मवाह्यमंत्रोपदेशप्राप्तेर्वर्णनम् ।

१२ पुनश्च शिवप्राप्तये पित्रोस्तुत्या पार्वत्या मुनिदुष्करं
तपोऽकरि ।

१३ पार्वतीतपोमिवा प्रबोधकदाहप्रसंगान्नीतानां देवानां
ब्रह्मलोकगमनं, विष्णुना सार्वं च पार्वतीतपस्थाना-
हलोकमोक्षं शिवसंविधिप्राप्तिवर्णनं च ।

१४ ब्रह्मविष्णुशिवहातपार्वतीशक्तिप्रहस्त शिवकृतस्वी-
कारवर्णनम् ।

१५ शिवस्मरणात्सप्तर्षीयमने पार्वतीच्छब्दस्य तेषां
विशेषः नारदशकवचिन्नाहोऽनर्षहर इति तैराग-
त्वोच्छ्वासि च चचाक स्वमतपार्वतीति ।

१६ पार्वतीशिववपरीक्षणं जटिलस्वस्मेधायतस्व शि-
वस्य शिवया संवादः ।

१७ पार्वत्या निश्चयं दृष्ट्वा पूर्वजन्मन्वुभूतेऽपि निरिच्छ-
शिवसंघात्सदेहातप्रसंगे उत्प्राप्तव्यं वातमानां
त्वां विधिकेवं प्रतारकप्रवृत्तो जटिलः ।

१८ पार्वत्या दृष्टनिश्चयेन तुष्टः शिवस्तां निजरूपं प्रदर्श-
त्वां लौकिकेभ्ये इत्युच्ये ।

१९ मया पूर्वं इत्येव कन्यादानसमये प्रहाः सम्यक्-
वृथिता इति हेतोर्वियोगप्रसंगोऽनुभूतः तथा इत-
दुत्तरं मा भूत्तस्वया विधिना हिमाकन्यान्वत्प्राप्तिः
संपादनीयत्वादिशार्क्युक्तिः ।

२० शिवांतर्धानंतरं महोत्सवपूर्वकं शिवायाः स्वपितु-
गृहागमनवर्णनम् ।

अध्यायाः **विषयाः**

२१ शिवयोर्विवाहनिश्चयं श्रुत्वा हिमाचलस्थानेन मोक्ष-
प्राप्त्या पृथिव्या महतीहानिरिति मत्वा तदघट-
नाय देवानां प्रबलवर्णनम् ।

२२ जटिलरुशिववाक्याद्भिन्नहृदयाया मेनायाः शिवाय
स्वकन्याऽप्रदाने दुराग्रहः शिवाज्ञया च समर्पणां
हिमालयसदनागमनम् ।

२३ पुनश्चारुन्वतीसहितसप्तर्षीण, सनेकेतिहासकथनेन हि-
मवन्मेनयोः सांत्वनम् ।

२४ शिवबोधिवाहप्रसंगेन वशिष्ठमारण्येतिहासकथनम् ।

२५ एतत्प्रसंगेनैव पद्मापिप्पलादचरितवर्णनम् ।

२६ वशिष्ठवचनानंतरं सर्वेषां शलानामपि संमत्या
शिवाय कालीप्रदाने हिमालयस्य निश्चयवचनं सप्त-
र्षीणां शिवनिवाहघटनां साधयित्वा स्वलोकगमन-
वर्णनं च ।

२७-३० स्वयंपुंसमत्याः शिव प्रति हेमगिरेः पत्रि-
कालेखनं शिवकृततत्स्वीकारः विवाहार्थं सर्वस्वता
गमन, विवाहसामग्रीवर्णनं च ।

३१ विश्वकर्मणः विवाहमन्त्रपरचनाकौसल्यवर्णनं तथा
देवादिकानां निवासार्थं स्थळादिनिर्माणवर्णनम् ।

३२ नारदद्वारा ब्रह्मादीनां शिवनिर्मत्रिताणां केलासा-
गमनवर्णनं तत्र सह, हिमगिरिगृहे शिवस्यागमन-
वर्णनम् ।

३३ विवाहमन्त्रे विश्वकर्मण्यनुवर्णनं मोहितानां देवानां
भवोत्पत्तित्तुष्टिवात्प्रकारवर्णनम् ।

अध्यायाः **विषयाः**

४२ शिवस्यगिरीणां चोपविवाहस्वल्पं समाममोत्सव-
वर्णनम् ।

४३ स्वकन्यावरं शिवं द्रुमागतायां मेनायां मोहनाय
शिवकृतलीलावर्णनम् ।

४४ शिवलीलामोहिताया मेनाया मोहनिवारणकथनम् ।

४५ दिव्यरूपेण स्निग्धाभिर्भावस्थितिवर्णनम् ।

४६ स्वर्गोत्तमैः सह मेनाया मन्त्रद्वाराप्राप्तवरस्य नी-
राजनावर्णनम् ।
हिमालयमन्त्रे वररूपशिवस्व मुगादिभिः सह प्रवेश-
प्रकारकथनम् ।

४७ शिवाशिवयोर्विवाहविधिकथनं कन्यादानादिप्रकार-
वर्णनम् ।

४८ विवाहहोमादिसकलसंस्कारादिवर्णनम् ।

४९ विवाहमहोत्सवे लौकिकरीत्या श्रीविनोदवर्णनम् ।

५० शिवं शक्तियुतं विष्णोः कामसंजीवनाय रतिप्रा-
धना, कामस्व विष्णुसमीपकर्मः शिवाया, कामसं-
जीवनप्रकारकथनं च ।

५१ हिमालयगृहे वरपत्नीवचनमोजनसमारंभवर्णनम् ।

५२ शिवयोर्विवाहमहोत्साहे द्वित्रिभोस्ताहवर्णनम् ।

५३ वधूवरबोर्वात्राप्रसंगे मेनायाः पार्वत्यै शिवायविषेण
पतिव्रताधर्मवर्णनम् ।
लौकिकरीत्या विवाहकृत्यं सर्वं निर्वर्त्य शिवयोः
केलासगमनवर्णनम् ।

इति द्वितीयाया रुद्रसंहितावास्तुतीवः
पार्वतीखण्डः ॥ ३ ॥

अध्यायाः **विषयाः**

अथ द्वितीयाकरुद्रसंहितावास्तुतुर्षः
कुमारखण्डः ॥ ४ ॥

१ अम्मोदिव्यवर्षसहस्रं गिरिजयाः सह लीलाकारकादि-
तपुराणां विष्णुपुरोयमाना यद्दृष्टविविधौ
दुःखविवेदनम् ।

२ देवस्तुतासमाप्ततिशिवच्युतेतसोमिषसार्थिस्वी-
कमेन गंगायां प्रात्या, शरवणे कार्तिकेभ्योत्पत्तिः ।

३ षट्कृतिकाभिः स्तन्यदानादिना कुमारस्य योषण
सुरलोकं गत्वा कुमारेण नानाकीलाभिर्विष्णवादीनां
विस्मापनम् ।

४ सूर्याचन्द्रादिभ्यो वृतेऽवयते शिवाज्ञया सञ्चिन्त्य
सगणस्य नान्देनः षट्कृतिकासविधं यमनं सवि-
नवन्व स्वन्दस्व शिवसामिधौ प्राणम् ।

५ हारिज्यादिदेवाणां स्वस्वानुषप्रदानपूर्वकं कार्तिके-
यामिषेककरणम् ।

६ कस्यचिद्दृष्ट्य वद्विभेऽत्रे त्रे तत्पार्यनया सुरलो-
कात्कार्तिकेयस्य तदामचनं तदुगारि क्षममात्रेण विच-
भ्रम्यात्तस्वालीकिकशक्तिदशनाच तस्य स्वायत्ता-
करणम् ।

७ तारकेन सन्देशादिविषाणां युद्धवर्णनम् ।

८ तारकेन वीरभद्रविष्णोर्बोस्तुद्धवर्णनम् ।

९ स्वामिकर्तिकावद्वारास तारकम् ।

१० कुमारेण वाग्प्रसन्नवचः, शोचिषतुष्टये प्रतिकेचर-
कपडोपरकुमारेचरत्विष्णुसपत्न्य ।

अध्यायाः विषयाः
 १२. तारकवचनप्रतिदेशः कार्तिकेयपार्वतामहादेवानां स्तुतिः ।
 १३. तयथासुखं नानु द्वारपालके अत्रिणा स्वगात्रम-
 क्तो गणेशो निर्मितः । उदाकेस्त्वान प्रवृत्तानां प्रवृत्तानां
 शिवस्यान्तः प्रवेशं ससयाष्टेप्रहारमस्मत् ।
 १४. चतुःशिवगणानां पार्वत्यन्तःपुरादेवेः तन्वदिति चि-
 हया गणेशेन सह शिवगणानां युद्धनिश्चयः ।
 १५. शिवगणैः सह गणेशयुद्धवर्णनम् । युद्धे निवृत्तता-
 मिति महेशाय नारदप्रार्थनम् ।
 १६. गणेशेन सह विष्णुदादीनां युद्धे प्रवृत्तेऽव्याहृतबल-
 स्य रणदुर्वकस्य तस्य शिरो महेश्वरविष्णुदेना-
 च्छिनत् ।
 १७. युद्धान्तुगणेन युद्धे विष्णुगणादिदेवानां पराजय-
 स्ततो गिरिजास्तुविस्तयाः । गणेशे जीविते युद्ध-
 स्तान्ति करिष्वाभीत्युक्ते गणेशदेहे करिमुखयोजन-
 वेकं रणनिष्पत्तिः ।
 १८. गणेशकाये गणेशयोजनेन तस्योत्थानम् ।
 १९. युद्धेऽप्यजायस्य गणेशः पुत्र्य इति उरप्रदा-
 युद्धे गणाधिपत्वप्रदत्तम् ।
 २०. गणेशेऽप्यजायस्य गणेशः पुत्र्य इति उरप्रदा-
 कार्तिकेयस्य तपसे कौन्बर्गिरगमनम् ।
 इति त्रितीयायाः संहितायाः श्रुतुषुः कुमारखण्डः ॥ ५ ॥

अध्यायाः विषयाः
अथ द्वितीयाया रुद्रसंहितायाः
पञ्चमो युद्धखण्डः ॥ ५ ॥
 त्रिपुरात्मजतारकावद्युन्माः लक्ष्मलाक्ष्मणः प्रोत्तुवहण-
 त्वच-वमित्युक्ते तेः ध्रुवप्रधानत्वमर्गाचिः ।
 गये इरः समुचिनेऽन्यं प्रार्थयतेति वेवोते हैमवजय-
 मराजनानि पुरप्रयाणि चो देहीत्युक्ते चक्षुणा तन्निमा-
 जाय विश्वकर्मेणे च्छिनत् ।
 १. तारकावर्तितदेवानां युद्धाय निवृत्तता-
 विष्णुगणेशदेवानां विष्णुप्राथम्येन युद्धाय आदेश-
 स्तेभ्यो भूतसंश्लेषतश्च तेषां चैकत्रिपुरस्य नाशोऽ-
 शक्यः । प्रयत्नतस्तेषां शिवपजाविष्णुसंयुक्त-
 विचारः ।
 ४. त्रिपुरमोहनार्थं विष्णुना जिनस्योत्पादनन्तद्वाराहृत्यः ।
 शिष्याः त्रिपुरस्यार्हद्वमानुगीकरणम् ।
 ५. जिनधर्मकथनप्रमत्तेन देवानां त्रिपुरावर्णनम् ।
 ६. विष्णुब्रह्मभृतिमुदैस्त्यकनिवचनम् । त्रिकाः सुषय-
 इति शिवाय समुत्तिनिवेदनम् ।
 ७. त्रिपुरात्मक शिवाज्ञया विश्वकर्मेणा हर्षदेवम-
 चरथनिर्माणम् ।
 ८. श्रीशिवस्य युद्धयात्रावर्णनम् ।
 १०. त्रिपुरदाहवर्णनम् ।
 ११. त्रिपुरासुरे दग्धे शिवस्य रौद्री मूर्ति विलोक्य-
 विष्णुादिदेवैः शम्भुस्तुतः ।

अध्यायाः विषयाः
 २. त्रिपुरदाहावशिष्टमथ्य शम्भुशरणगमनं तस्यै
 शम्भुना विलोक्यवासदानपूर्वकं स्वभक्तिरुक्ता-
 शम्भुपदंभ्यः इत्येवमन्तं प्रसरिष्यतीति त्रि-
 णपूर्वकं विष्णुादिदेवविषयवर्णनम् ।
 ३. तपस्विलक्षणे गच्छति शिवे शोकेणतदवमानाच्छ-
 म्भुना तद्रस्मीकरणं ब्रह्मपतिप्रार्थनया पतञ्जली-
 रणम् ।
 ४. तन्नेत्रोन्मथद्विनाः समुद्राखिलान्वरेण्यन्तिः कालनेसि-
 दुर्हत्रा रुद्रश्च तत्परिणयम् ।
 ५. शम्भुसि शिवशिरसं राहुमवलोक्य मुषामन्वय-
 नाशयित्वादेवैरेण शम्भुना तलधरस्य शक्यं युद्धे दे-
 वानां युद्धेऽप्यजायस्य ।
 ६. युद्धेऽप्यजायस्य युद्धेऽप्यजायस्य युद्धेऽप्यजायस्य
 देवसहायाय विष्णोः सप्राथम्यकरणम् ।
 ७. विष्णुजलन्धरयुद्धे जलन्धरपराक्रमतुष्टविष्णोर्वैरदा-
 ये तन्नगरे सलक्ष्मीकहरनिवारः ।
 ८. गणादिदेवैस्तेप्रेषितो नारदो जलन्धरमागत्य पावती-
 रूपलावण्यलक्ष्मी प्रशशास तस्या वातानुरागः स
 दैत्यो मारससहस्रतो बभूव ।
 ९. शिवसन्निधौ पार्वती मन्दे देहीति दूतप्रेषणन्तदा-
 कथं ह्यतिशोमस्य पुरुषस्वोत्पत्तिः शम्भु-
 देहात् ।
 २०-२१. शिवगणजलन्धरसैन्यकुद्धवर्णनम् ।
 २२. श्रीशिवजलन्धरवोदुद्धे नानामावाः संविधाव तत्र
 प्रवृते हरे पार्वतीरेरसवा जलन्धरस्य शिरहरेण

अध्यायाः विषयाः
 पाकेवन्निकं गमनात् । तन्मायामालोक्य भवान्वा-
 विष्णोः मरणं दुष्टजलन्धरदेत्यस्य पत्न्या वृन्दायाः
 मलीकमपाकविक्रमन्त्रणम् ।
 २३. विष्णुना जलन्धरपत्न्या वृन्दायाः शिरसाः भयो-
 त्पादनं स्वयं मायाजलन्धरवपुषा तया सह विहरणम् ।
 विदितविष्णुच्छलाया वृन्दाया चम्पास्तः पार्वती-
 हरणं भवन्ति विष्णुधापदानपूर्वकं तिलाप्रवे-
 २४. श्रीशिवद्वरा जलन्धरवधः ।
 २५. तत्तद्रकभुक्तिमुक्त्यादिप्रदानात्मकशम्भुवशास्तवणम् ।
 २६. वृन्दाचिताभूमौ वृन्दाचित्तस्य हरेः प्रवृत्तिः युद्ध-
 चतुःशम्भवे देवानां निवेदनं युद्धे सर्वे पावतीसकि-
 त्वा स्वप्रायेत प्राप्स्येति शम्भुवचसा देवानां
 शिवास्तुतिपूर्वकं तत्प्रार्थनम् । तत्र च वृन्दा-
 चिताभूमौ वपनार्थं बीजदानन्ततश्च तेभ्यो धात्री-
 नाकतीतुक्सीनाशुः शक्तिस्ताः प्राप्य विष्णुमोहापवमः ।
 २७. दम्भासुरस्य पुत्रार्थं तपकरणम् । तत्तत्तुष्टविष्णुप्रा-
 दास्य संखचूडाहपुत्रोत्पत्तिः ।
 २८. संखचूडस्य तपकरणं ब्रह्मविद्यातुल्यं स-
 विवाहम् ।
 २९. संखचूडस्योपक्रमे तद्वाक्यकरणवर्णनपूर्वकं शम्भु-
 मवहृताभिषेकम् ।
 ३०. त्वद्वे हससंखचूडस्य वधोऽसमाद्य इति श्रीशिवप्र-
 मुखदेवैः शिवस्तुतिकरणम् ।

अध्यायाः विषयाः
 ११ संसृष्टवर्षात् वाचमानेभ्यो देवेभ्यः शिवोपदेशः ।
 १२ देवेभ्यो राज्यं देहि नो मेयुद्वयस्वेति संसृष्टवर्ष-
 विषं शिवेन पुष्पवन्तदुत्प्रेषणम् ।
 १३ श्रीसुब्रह्मण्डिकास्वयंभवाद्यनेकसिद्धगणानां तत्सेन्यस-
 ह्याभिधानपुरस्सरं युद्धवात्रावर्णनम् ।
 १४ अर्धं दुर्गं कर्माभ्यास्य पुत्रे राज्यं समर्थे संस-
 र्गस्य युद्धवात्रोपक्रमः ।
 १५ श्रीविष्णुसुब्रह्मण्डिकास्वयंभवाद्यनेकसिद्धगणानां तत्सेन्यस-
 ह्याभिधानपुरस्सरं वातिभिर्दुर्गस्यैतदुत्प्रेषणम् ।
 १६ देवाः सदैव स्वकार्यसा-
 धनान्तेषां देवमेवेति संसृष्टवर्षात्पुनर्वर्षं दूतव-
 र्णनम् ।
 १७ देवदानवानां रोमहर्षणयुद्धवर्णनम् ।
 १८ संसृष्टवर्षे कर्तव्येनादिमहावीराणां निरुपमयुद्ध-
 वर्णनम् ।
 १९ महाभारतकालप्रयोगपूर्वकं श्रीकालिकाचरितवर्ण-
 नम् ।
 २० अक्षरीरिण्यं वाचा श्रीशङ्करास्तेऽसम्प्रसूयि कस्यचू-
 ष्य इत्युक्ते शिवसंसृष्टवर्षोत्सुक्ययुद्धवर्णनम् ।
 २१ कर्माभ्यासादिद्वारा संसृष्टवर्षेनिष्कामसंस्थानां
 वषः ।
 २२ श्रीशिवसंसृष्टवर्षोत्सुक्ये युद्धे धृतराज्यकनकस्य
 संसृष्टस्य वषो नारायणप्रार्थनां विना दुर्गं
 इत्याकाशनाम्नामिहिते शिवेन नारायणप्रार्थने
 नारायणस्य युद्धवात्रोपक्रमे संसृष्टवर्षाद्गम्याच्छा शिव-
 द्वारा संसृष्टवर्षवषः ।

अध्यायाः विषयाः
 ४१ तं शिवा भवेति विजये तुलसीशापः तस्मात् सन्-
 कीर्णरूपता तयोश्चिरकालिकः सञ्जमः ।
 ४२ श्रीपावतीप्रत्वेदतोऽन्वकस्य जन्म पुत्रार्थं तपस्यते
 हिरण्याक्षाय शिवद्वारा तस्य दानम् । हिरण्याक्षे
 भूमिपहृत्य पाताळं गते बराहकपिविष्णुना तद्वधपुर-
 स्सरं भूम्यानयम् ।
 ४३ हिरण्याक्षे निहते सकोपं हिरण्यकशिपोर्घोरतपश्चरणं,
 तत्परोभीतदेवानां क्षीरसागरशाशिविष्णुसुरभगमनं तेन
 च तदुद्देश्यं हनिष्यामीत्यभयदानं काळान्तरे वृषिह-
 रूपेणतद्वधः ।
 ४४ प्राप्तस्वपितृराज्यस्यान्वकस्य त्रिकोटीविद्रावणं पार्व-
 तीलाभयश्रवणसञ्जाततृष्णस्य योगिरूपवारिधिवह-
 मीपे पार्वतीवाच्यार्षे दूतप्रेषणम् । सम्भोश्च तद्विपरीतो-
 त्तदानेनान्वकस्य युद्धोद्योगः ।
 ४५-४६ अन्वकासुरसिधैस्सैन्यघोरयुद्धवर्णनं वीरभद्रादीनां
 युद्धे पराजयः शिवत्वाधिकबलसम्पादनार्थेन्तपश्चरणम् ।
 ४७ अन्वकप्रार्थना युद्धवर्षोद्योगां शुक्रेण सञ्जीविन्यो
 वीचनम् ।
 ४८ शिवादिदेवानां शिवेन देवपुरोमहं शिवद्वारातनि-
 गीर्णमन्वकवपसमये केवलहृत्वेन शिवद्वारा शुक-
 निस्सरणं तस्मै शिवानुग्रहः ।
 ४९ शिवशूलाग्रप्रोतान्वकस्य त्रिसहस्रवर्षपर्यन्तं तपश्चरणं
 तत्कर्मणा प्रीतेन शिवेन तस्मैऽर्धवीर्यप्रदानपूर्व-
 क्तस्मै वाणपत्यप्रदानम् ।
 ५० तपस्तुष्टिकच्छुक्त्वा सञ्जीवनीविद्यासामः ।
 ५१ ऊषाचरितवर्णनं शिवशिवविहारवर्णनम् ।

अध्यायाः विषयाः
 ५२ वाणासुरस्य गन्धोत्थाचिरात्स्वयं कर्मद्विभूतिर्भवित्रो-
 ति शिवोक्तिः ततः श्रीवीरोप्रेषितसखास्त्रीताऽनिरुद्धेन
 सहोपारतिशिवेखासाहस्येनानिरुद्धस्य पुनस्तदन्त-
 पुरे ऊषाविहारः ।
 ५३ कन्वान्तःपुरदूषकस्यानिरुद्धस्य निग्रहार्थं ससैन्यवाणा-
 सुरस्य घोरयुद्धवर्णनं तस्यामानुषं कर्म विखोच्य तद्व-
 धाव स्वमन्त्रिणे निर्देशो नमोवाण्या तन्निवारणं नाग-
 वाहेस्तद्वन्धनमनिरुद्धस्त्वेन काल्वा नागपाशच्छेदो-
 ऽनिरुद्धस्य चोषया सुखेन विहारः ।
 ५४-५५ अनिरुद्धेऽदक्षेनं याते तन्मात्रादीनां चिन्ता नार-
 दानुग्रहाद्वनतद्वस्तस्य श्रीकृष्णस्य त्वानवनाव
 पातालगमनन्तत्र वाणेनातिभयहरकुदं, सम्मुखापत्य
 तस्य पराजयेऽमोघवीर्यत्वे शिवानुग्रहात्पुनस्तस्य भुक्-
 राजिकन्तनपूर्वकं पराजयकरणम् । ऊषानिरुद्धवोर्नि-
 बाहो द्वारकागमनम् ।
 ५६ उरणे स्वमानमङ्गसंजातनिर्देशस्य वाणासुरस्य सम्मुपेदि-
 तान्दिना सान्धन वाणस्यैसप्रतिभे नृत्वरणन्ततो
 हृष्टशिवेन तस्मै गाणपत्यप्रदानम् ।
 ५७ महिषासुरपुत्रगजासुरस्य महेश्वरद्वारा वपस्त्रदास्यक
 कृतिवासेश्वरलियस्थापनं तत्कृतिवसनधारणम् ।
 ५८ दुन्दुभिनिर्हाददैत्यवधाय धृताश्वत्थरुपिणः स्मरहरस्य
 मुनिप्रार्थनया व्याघ्रेशास्वकिने तत्रैवात्मनम् ।
 ५९ वीरोद्वारा विदलोत्पन्नदैत्यवधवर्णनम् ।
 इति द्वितीया अध्यायाः पञ्चमो युद्धखण्डः ॥ ५ ॥
 इति द्वितीया अध्यायाः ॥ २ ॥

अध्यायाः विषयाः
 अथ तृतीया शतरुद्रसंहिता ॥ ३ ॥
 १ शीनकस्य शिवास्तारजिह्वास्तायां सद्योवातवामदेवत-
 स्युष्वाचोरेषमेदेन केचनैतत्वादिभ्यवहृत्प्रधानां
 सूतस्य तद्वर्णनम् ।
 २ सर्वथष्यादिभेदेन सम्भोरुष्टमूर्तिनामनिधानं तत्तत्स-
 र्व्यप्रदर्शनम् ।
 ३ इन्द्रप्रजापितृसुब्रह्मण्डिकास्वयंभवाद्यनेकसिद्धगणानां तत्सेन्यस-
 ह्याभिधानपुरस्सरं वातिभिर्दुर्गस्यैतदुत्प्रेषणम् ।
 ४ प्रथमे द्वारे येतमुक्तेनेन अन्वकास्वयंभवाद्यनेकसिद्धगणानां तत्सेन्यस-
 ह्याभिधानपुरस्सरं वातिभिर्दुर्गस्यैतदुत्प्रेषणम् ।
 ५ इन्द्रप्रजापितृसुब्रह्मण्डिकास्वयंभवाद्यनेकसिद्धगणानां तत्सेन्यस-
 ह्याभिधानपुरस्सरं वातिभिर्दुर्गस्यैतदुत्प्रेषणम् ।
 ६ पुनःकर्मस्वयंभवाद्यनेकसिद्धगणानां तत्सेन्यस-
 ह्याभिधानपुरस्सरं वातिभिर्दुर्गस्यैतदुत्प्रेषणम् ।
 ७ तपःप्रतीतान्महेश्वराग्नीश्वरस्य कथाविष्णुप्रार्थितवै-
 र्णनं शिवमन्त्रिणप्रार्थितम् ।
 ८ अहमेव सर्वेश्वरो व कश्चिन्मयोऽधिक इति ब्रह्मगर्व-
 शाव कास्यैकवपस्यकदावताऽवर्णनम् ।
 ९ शैवस्य त्रिकोटीतीर्थप्रमयेऽव्यनपगतं विष्णुसं-
 धान्प्रदत्त्वा कात्यायनपाठोक्तवतीर्षे सद्यो कर्मं गतति
 कपाकमोचनीर्षेस्य सर्वभेष्टोक्तिः ।

अध्यायाः

विषयाः

सद्योपस्थितं शिवं प्रति ममताऽत्रैव स्थातव्यमिति
 उपनीकात्रिवरयाचनम् ।
 २ नन्दकेशमाहात्म्यवर्णने कश्चिद्विजोऽभकाभ्याः प्रियां
 ममर्ष्य कश्चो मतो मृतश्च ततो ज्येष्ठः ३ त-
 मात्रस्थि कश्चो निनीषन्प्रसिक्तो रात्रिसुखे कस्य-
 चिद्विषय्य भवने न्युवामेति वर्णनम् ।
 ४ गृहेऽपुत्रवर्णेन कृष्णत्वमाप्तया गताः सहोपनिन्दकेश
 नर्मदातटं प्राप्य तत्र स्नानेन पुनः शुद्धां गाम्भ-
 लोच्य विश्रव्यमानो व्रजनांयथा बोधितः स्वमात्र-
 स्थि नर्मदातीं प्रक्षिप्य दिव्यरूपामम्ब्यां स्वयान्तीम-
 वलोच्य गृहं निवृत्तः पुनः ।
 ५ बालविधवाभृषिकन्याकां तपःप्राप्त्यां स्मराकृष्टमनसा
 मूढनाम्राश्लुरेण पीडयमानां रिरक्षिषुः शिव आवि-
 र्भूय दैत्यं जघान । सर्वे देवा गंगा च तदा तत्र समा-
 गताः पश्चात्प्रतिवपं वैशाखसितसप्तम्यां गंगा तत्र
 प्रयातीति वर्णनम् ।
 ६ गोकर्णकेशमहाबलान्यशिवलिङ्गमाहात्म्यवर्णनम् ।
 ७ सोमिनी द्विजकन्या भ्यभिचारत्वका शूद्रपत्नी भूत्वा
 मोक्षसं हत्वा जन्मान्तरे जन्मान्ध्या चाण्डालकन्या
 भूत्वा गोकर्णे गत्वा केनापि दत्तं चित्त्वपत्रमक्षरतया
 प्रचिक्षेप देवाश्छिद्वल्लिभे तत्पातास्परपदमवाप ।
 ८ पुरुषापादाक्षतवमातो भिन्नसहो गत्वा मुनिविद्यो-
 रदस्वतितः किशोरैर्ममक्षवत्ः हत्वाकिङ्कमना
 गौतमोपदिष्टः गोकर्णे स्नात्वा महापद्ममम्ब्यां
 तत्पदमवाप ।

अध्यायाः

विषयाः

११ उत्तरदिक्स्थितिलिङ्गवर्णने चन्द्रकालपञ्चुपतीक्षा-
 दिवर्णनम् ।
 १२ ऋषिप्रापभूमिपतितशिवलिङ्गदद्यामानमुवनरक्षणाय
 ऋषिप्रार्थनया पार्वत्या स्वयोनो लिङ्गधारणे भवन-
 शान्तिः गटकेशनाम्ना तस्मिन्प्रसिद्धिश्च ।
 १३ अन्यकदमनात्म्यकेशरमाहात्म्यवर्णने सर-
 त्पतिकाचनम् ।
 १४ सप्तविंशतिभार्यासु रोहिण्यामेवाधिपत्नेहादक्षेण
 २१ इति चन्द्रः शप्तः विष्णुपदेऽसतः पद्मसं-
 प्रभासे शिवाचैनात्पक्षं क्षयित्वं पक्षं वर्षमानत्वश्च
 लभे 'सोमेवर' नाम्ना तज्ज्योतिर्लिंगप्रसिद्धिश्च ।
 १५ 'मलिकाञ्जन' द्वितीयज्योतिर्लिङ्गवर्णनम् ।
 १६ दूषणदैत्यव्रस्तैषपद्विजाचेनगर्ताइत्ययं दैत्यं हत्वा
 द्विजप्रार्थनया तत्रैव शिवस्तस्माविति 'महाकाल'
 तृतीयज्योतिर्लिङ्गवर्णनम् ।
 १७ चन्द्रसेनराज-श्रीकरगोपबालक-मुखप्रदानादिम-
 हाकालमाहात्म्यवर्णनम् ।
 १८ विन्ध्यकयोष्किपूर्वक 'मोकारवर' चतुर्थज्योतिर्लिङ्ग-
 वर्णनम् ।
 १९ 'केदारेश्वर'पंचमज्योतिर्लिङ्गमाहात्म्यवर्णनम् ।
 २० 'भीमेश्वर' षष्ठज्योतिर्लिङ्गमाहात्म्यवर्णनम् ।
 २१ स्वयंके कृष्णरूपेऽसन्नगुह्यं सपरिवारं भीमाऽसुरं
 मत्स्यसाकशरेति 'भीमेश्वर' नाम्ना प्रसिद्धिः ।
 २२ 'विधेश्वर' सप्तमज्योतिर्लिङ्गमाहात्म्यवर्णने कश्चो रूद्र-
 मनवर्णनम् ।

अध्यायाः

विषयाः

२३ श्रीकृष्णमाहात्म्यवर्णनम् ।
 २४ 'त्र्यम्बकेश्वर' अष्टमज्योतिर्लिङ्गमाहात्म्यवर्णने गौतम-
 वप्रभावानिरूपणम् ।
 २५ अनाहुटो तपस्तुष्ट्ररुणवरलम्बोतमतोवपूर्णगत-
 लिप्सवा न्यषयो गणेशवरतो मोहत्यादोषव्याजत
 सपत्नीकं गौतमनिःश्वरयामासुः।ततो ऋषीणामाज्ञया
 गौतमस्व पार्थिवेश्वरार्चनप्रकृष्टिः ।
 २६ शिवाऽनुग्रहतो गौतमस्य निष्पापत्वं गंगाज्यम्ब-
 केश्वरबोसदेन तत्र स्थितश्चावर्णि ।
 २७ गङ्गाकृतपोतमद्वेषुष्यमादरः कृष्णमेदेन गौतमकृत
 ऋषिषु क्षापय ।
 २८ 'वैद्यनाथेश्वर' नवमज्योतिर्लिङ्गमाहात्म्यवर्णनम् ।
 २९ 'नागेश्वर' दशमज्योतिर्लिङ्गमाहात्म्यवर्णने दारुकावन-
 राक्षसोपश्रवणनम् ।
 ३० शिवाचकसुप्रिवाहवैश्वं हनुमुद्यतात्राक्षसाञ्जिवः
 प्रत्यक्षीमूय पाशुपताक्षेण जघान । वीरसेनराहो
 दारुकावनगमनम् ।
 ३१ 'शामेश्वर' एादशज्योतिर्लिङ्गवर्णनम् ।
 ३२ 'सुदामेश्वर' द्वादशज्योतिर्लिङ्गमाहात्म्यवर्णने सुदेहा-
 सुधमंवरितनिरूपणम् ।
 ३३ संदेहानाशितसुदामापुत्रस्य शिवानुग्रहप्रपुनर्णनम्
 'सुदामेश्वर' नाम्ना शिवलिङ्गप्रसिद्धिश्च ।
 ३४ देवपीडितसुराणां दुःखनिवृत्तये शिवमाराध्य तत-
 स्सुदामेनवाकं लब्ध्वा हत्वाजघान विष्णुः ।
 ३५ शिवसहस्रनामवर्णनम् ।

अध्यायाः

विषयाः

३६ शिवसहस्रनामस्तोत्रफलनिरूपणम् ।
 ३७ देवविष्णुपक्षैवत्ववर्णनम् ।
 ३८ शिवरात्रिप्रसन्नमहिमनिरूपणम् ।
 ३९ शिवरात्रिप्रसन्नोत्पन्ननिरूपणम् ।
 ४० श्वावकथाप्रसङ्गेन शिवरात्रिमाहात्म्यवर्णनम् ।
 ४१ मुक्तिनिरूपणम् ।
 ४२ शिवसगुणनिर्गमभेदवर्णनम् ।
 ४३ ज्ञाननिरूपणे शिवविज्ञानफलनिरूपणञ्च ।
 इति चतुर्थी कोटिखण्डसंहिता ॥ ४ ॥
 अथ पंचम्युमासंहिता ॥ ५ ॥
 १ पुत्रार्थं कैलासं गतस्य कृष्णस्य उपसन्नुनाम पिशा
 संवादः ।
 २ उपसन्वोः कृष्णं प्रति शिवमकनिरूपणम् ।
 ३ तपस्तुष्टयोः शिवयोः कृष्णायाम्भीश्वरप्रदावम् । २-
 शरथये च वरप्रदानं तेन रावणे जित्वा ज्ञानकु-
 पल्लविः ।
 ४ शिवमायाप्रभाववर्णनम् ।
 ५ सवत्कुमारेण व्यामं प्रति महापातकान्यवर्णितम् ।
 ६ पापभेदनिरूपणम् ।
 ७ यमलोकमार्गयमदूतस्वरूपवर्णनम् ।
 ८ नरकभेदनिरूपणम् ।
 ९ नरकवातनावर्णनम् ।
 १० नरकविशेषदुःखवर्णनम् ।

अध्यायाः विधवाः
 ११ दानप्रभावाकमपुत्रदुःखामावस्य निरुपेयमदान विदे-
 यमाहस्त्ववर्णनम् ।
 १२ वीरवर्णनमाहात्म्यवर्णनपुरस्सरं तपोमाहात्म्यवर्णनम् ।
 १३ पुत्रवर्णनमाहात्म्यवर्णनम् ।
 १४ कर्ममाहात्म्यदानमेववर्णनम् ।
 १५ ब्रह्माण्डवर्णने पाताललोकनिरूपणम् ।
 १६ केनकेन कर्मणा कस्मिन्कस्मिन्नरके वास्ते इत्युत्तरस्य
 पाप्मावधितवर्णनम् ।
 १७ ब्रह्माण्डवर्णने जम्बूद्वीपवर्णनम् ।
 १८ भारतवर्षे संवर्षे ब्रह्मादिपृथ्वीपवर्णनम् ।
 १९ सूर्यादिग्रहस्थितिं निरूप्य जनादिकोवर्णनम् ।
 २० इततपसामेव क्षिप्रलोकप्रति निरूप्य सात्त्विकैरि-
 तयोवर्णनपुरस्सरं मानुष्यजन्मप्राप्तवर्णनम् ।
 २१ तत्तत्कर्मिस्तत्तद्वर्णने जन्म निरूप्य संग्रामफलनि-
 रूपणम् ।
 २२ देहोत्पत्तिवर्णनम् ।
 २३ देहाऽऽशुचित्यवात्याकवस्वादुःखवर्णनम् ।
 २४ करदं प्रति पंचवृक्षाऽऽखरः इतलीस्वभाववर्णनम् ।
 २५ कृपुण्यवर्णनम् ।
 २६ नोदिकी कृपुण्यवर्णनम् ।
 २७ काकवर्णनपुरस्सरं शिवप्राप्तिवर्णनम् ।
 २८ छायापुण्यवर्णनम् ।
 २९ आदिसर्गनिरूपणम् ।
 ३० स्वावम्मुवादिस्वर्णनम् ।
 ३१ सर्ववर्णने त्वं कापि स्थितिं मा लभस्व तव साभि-
 प्यारकवदः स्यादिति नारदाय दसस्य शपः ।

अध्यायाः विधवाः
 ३२ कल्पपत्नीनप्रसववर्णनविहितानि ।
 ३३ मास्तोत्पत्तिवर्णनपूर्वकं भूतसर्ववर्णनं तत्तद्वर्णन-
 रूपणम् ।
 ३४ चतुर्वैशम्बन्तराजुकीर्तनम् ।
 ३५ आस्करतेजोऽवहमाना संज्ञा त्वच्छावाः पितृसविते
 नियुज्य वदवा भूत्वाऽऽख्यं जगाम । छावा च तत्पु-
 त्रतस्त्वपुत्रेऽधिकं प्रेम दृष्ट्वाप्रसन्नं पृथु सर्ववर्ण-
 यत् । सूर्योऽथो भूत्वा संज्ञां यवाम ततोऽऽविनी-
 कुमारोत्पत्तिः ।
 ३६ मनुनवपुत्रवंशवर्णनम् ।
 ३७ इत्याकादिमनुवंशवर्णनम् ।
 ३८ सत्यव्रतत्रिंशंकुसगरादिजन्म निरूप्य तत्तत्परि-
 वर्णनम् ।
 ३९ सगरमार्वाह्वोःप्राप्तपत्न्यैर्वैश्विस्तारवर्णनम् ।
 ४० पितृभ्रातृप्रमावर्णनम् ।
 ४१ पितृसर्ववर्णने सप्तव्याघगतिवर्णनम् । आदमाहा-
 त्म्यवर्णनम् ।
 ४२ विगतकल्पसप्तम्यापानां दक्षान्तरे माहात्म्यवर्णनादि ।
 ४३ व्यासपूजनप्रकारवर्णनम् ।
 ४४ सत्यवत्यां पराक्षराह्वासा उत्पद्य तीर्थाटनं कुर्वन्कस्यां
 मत्वा व्यासरेषरं किञ्च संस्थाप्य मध्यमेपरानुग्रहा-
 च्छक्तिं प्राप्य पुराणानि निर्मिते ।
 ४५ देवीचरितवर्णने सुरभराजकमाभिवेद्याभ्यासरिधि-
 तराजवदारदिनिस्वारितयोर्न कथं न मोहत्याग
 इति वृष्टेन मेघसा मधुकैटभमार्कमाणविधितुतका-
 काकी प्रादुर्भूय सप्तविम्बक्षि तत्याजविष्णुना च बुद्धे-

अध्यायाः विधवाः
 ४६ ऽऽके इत्यव्यापिति ताभ्यां बरे लब्धे स्वजघने इता-
 वित्त्वधि ।
 ४७ महिषाऽसुरपीडितदेवानां ब्रह्मरिहराणां च महिषा
 महाकल्पीः प्रादुर्भूय देवेभ्यो भूत्वाऽऽशुषाभि गृही-
 त्वा महिषं संजघान ।
 ४८ शुम्भनिशुम्भपीडितदेवा हिमवति देवीमस्तुवन्, का
 स्तुक्ते मन्त्रिरिति गौर्येणके गौरीतनोरूपस्य कौ-
 शिकी मे स्तुतिः क्वियत इत्येव वः कार्यं साप-
 विन्वे इत्युक्त्वाऽऽन्दे च । चण्डशुण्डश्रुतदेव्या ब्रह्-
 माय शुम्भनिशुम्भप्रेषितधूमलोचनचण्डमुण्डरक्षी-
 चवचोप्यवधि ।
 ४९ सरस्वतीदेव्या समरे शुम्भनिशुम्भो ससेनावधानि-
 वाताम् ।
 ५० उमाप्रादुर्भाववर्णनम् ।
 ५१ दक्षमहाविद्योत्पत्तिं निरूप्य दुर्गाऽऽसुरवधादेव्या दुर्गा-
 नामप्रसिद्धिरवधि ।
 ५२ भयवर्तिष्ठानक्रियामर्कबोगवर्णने तत्र प्रतिमास्त्वप-
 नप्रकल्पनिरूपणे नवरत्नप्रतप्राप्तवर्णनम् ।
 इति पंचमुमासंहिता ॥ ५ ॥
 अथ षष्ठी कैलाससंहिता ॥ ६ ॥
 १ कैलाससंहिताप्रवृत्तिहेतुकनोत्तरं कश्चीक्षेत्रे मुनिना-
 व्यासं प्रति प्रणवार्थेच्छिन्नाऽवधि ।
 २ एकदा हिमशैलस्थितो इतः मंत्रदीक्षाप्रदानान्नां कृतार्थो
 कुर्विति प्रार्थयमानामुमां कैलासे तथा करिष्यामीत्यु-
 क्त्वा मत्वा तत्र पार्वती मंत्रदीक्षितां कृत्वा तथा नद-

अध्यायाः विधवाः
 नवने जगाम तत्र दिव्यमुष्णमृषितपावत्वाः सांगोपांग-
 सरहस्त्वोत्तरविषयकनेकप्रकारणम् ।
 ३ ओंकारस्वरूपकथनानंतरमोमंत्रदीक्षाग्रहणे विरजाहो-
 मादिविधिवर्णनम् ।
 ४ दीक्षावपस्य पूजास्थानमयनपर्वतमाहिकाचार-
 वर्णनम् ।
 ५ पूजास्थाने मंडलविरचनप्रकारकथनम् ।
 ६ आसनप्राणायामविधानविवरणम् ।
 ७ ध्यानावाहनाध्यायचमनादिविधानपूर्वकशिवपूजावर्णनम् ।
 ८ पंचाववरणपूजनक्रमवर्णनम् ।
 ९ सार्धेशिवनामाष्टककथनम्. पूजोत्तर प्रणवोपदेशग्रह-
 णविधानोक्तिः, ततो ह्यिगपूजाविधिकवर्णनम् ।
 उक्तरीत्या प्रणवग्रहणप्रकारश्रवणादेव्याः संतोषवर्णनम्,
 सूतस्य ततस्तीर्थवात्रागमनम् ।
 १० सूतविरहात्वातदुःखानां काशीस्वर्षाणां सूतस्य पुन-
 र्दक्षनोत्कंठावर्णनम्, संवत्सराति पुनश्च सूतस्वागमन-
 वर्णनम् ।
 ११ मुनीनां पूर्वसूचितवामदेवोत्तोरार्थप्रकाशविषयकप्रश्नः,
 वामदेवप्रोक्तसंस्तोत्रम्, ततस्कंदाद्वामदेवस्य प्रणव-
 र्थप्राप्त्यादिवर्णनम् ।
 १२ ओंकारार्थकथनप्रसंगाच्चान्दीश्राह्वयज्ञादिविधि-
 वर्णनं, प्रणवार्थस्य साक्षात्सदाशिव इत्यादि कथनं च ।
 १३ प्रणवपाधिकारार्थे विरजाहोमप्रकारकथनं रात्रौ गायत्री-
 जपविधानोत्तरं संन्यासविधानादिवर्णनम् ।
 १४ ओंकारस्य षट्प्रकारकथनपूर्वकस्वरूपवर्णनम् ।
 १५ उपासनार्थं शिवास्तृष्टेरुपतिवर्णनं सगुणशिवस्वरूप

अध्यायाः विषयाः
 १६ अज्ञादित्यमरुतसुषेः करणं शिवो वा कश्चिदिति वामदेवप्रसक्तोत्तरत्वेनोकार एव आनामकारणमित्य-
 धिप्राप्त्यादिप्रसक्तकर्मणम् ।
 १७ शिवसुषोः स्वरूपवर्णनसरे शिवस्वोपरित्यक्त-
 प्रकृतोपासकत्वं बहुकं महात्मना तद्विद्वेषयुक्ति-
 रिति वामदेवस्य संशयपरिहाराय शिवादिद्वन्द्वोपदे-
 शणम् ।
 १८ अतीनां सुखकारणवर्णनम्, संन्यासपद्धत्या शिव्य-
 करणविषयम् ।
 १९ तत्पर्यवसानानुपपत्त्या तदर्थवर्णनेतरं योग-
 यतिविषयम् ।
 २० यतिशौरवतिमानासावातकर्मणम् ।
 २१ अतीनां सुखनिषेधात्कननविवानं तरप्रकारवर्णनो-
 त्तरं दक्षप्रसक्तकर्मणम् ।
 २२ सुखसुखीजमेकादशाहस्यकर्मणम् ।
 २३ सुखोदकादे सुखीयकादिविषयकर्मणम् ।
 इति षष्ठी केवलसंहिता ॥ ६ ॥

**अथ सप्तम्या वायवीयसंहितायाः
 पूर्वभागः ॥ १ ॥**

१ शिवादिबहुदेवविद्यापुराणाधिर्भावकर्मणम्, तत्र पुराण-
 संख्याकर्मणादिविरूपणम् ।
 २ 'कःसः' इति विवदनाम्नां षट्कुर्वीतमुनीनां विधि-
 प्रति प्रश्नः ।

अध्यायाः विषयाः
 ३ शिव एव सर्वस्मात्परस्तथासादादेव जीवानां मुक्तिरिति
 विष्णुत्तरं प्रसंगान्निमित्तवर्णनम् ।
 ४ ऋषिसत्रसमाप्त्युत्तरं तत्र, वावोराममन्वृषीणां प्रश्ना-
 नुरेवाद्वाचोः शिवैश्वर्यकर्मणारंभः ।
 ५ पशुपतिव्याघ्रविषये वायुनिषेधकर्मण्ये विवादः ।
 ६ उपसृष्ट्याद्यर्थः शिव इवेति श्रुतयोः प्रत्युत्तरं प्रसंगा-
 द्वादीनामाहुर्मानकर्मणम् ।
 ७ कालः शिवादिभ्यो भेदयुक्त्या तस्य स्वरूपसत्त्वादि-
 विवरणम् ।
 ८ कल्पनिर्दिष्टेषु तत्र कीडाविमितं शिवस्य सृष्ट्या-
 दि मवति ।
 ९ ऋषीणां वायुं प्रति शिवस्य कीडाविषयकसृष्टिविष-
 यानेकात्मकत्वम् ।
 १० अक्षिण्यस्यैवस्वित्त्वादिदिवरणम् ।
 ११ मन्वन्तरकल्पप्रतिफलः दिभेदेन समप्रतिषेधोद्भवः ।
 १२ ब्रह्मणः कल्पसामोहमदादिसर्गः । मृतपिशाचापुर-
 राकसां चोत्पत्तिविसर्गो ।
 १३ कल्पभेदेन ब्रह्मविष्णुशरीरानामन्वोन्वतः प्रादुर्भाव-
 कर्मणम् ।
 १४ प्रतिफल्ये ब्रह्मणः सङ्घात्प्रादुर्भावकर्मणम् ।
 १५ वर्षवारीचरूपेण प्रादुर्भूताच्छिवाद् ब्रह्मणो भेदयु-
 त्तद्विषयम् ।
 १६ वैष्णवसृष्टिकल्पे प्रसंगाच्छक्तिनिर्माणकर्मणम् ।
 १७ विविधेश्वर्याच्छक्त्योत्पत्तिदशादीनां नोत्पत्तिवर्णनम् ।
 १८ शिवायाः अतीनाम्ना दक्षोदरात्मन्, दक्षस्य सुद्वेषेकारणं
 १९ शिवद्वेषनिमित्तात्सतीद्वेषावर्णनम् । की-
 त्तोत्पत्तिम् ।

अध्यायाः विषयाः
 २० अज्ञानस्य वीरभद्रस्य दक्षयज्ञस्थानवर्णनं तद्वृत्त-
 दक्षमहाविष्णुसंनवर्णनम् ।
 २१ ब्रह्मस्थानाद्विष्णवादीनां गमनम् । अग्न्यादीनां च पञ्च-
 कनवर्णनम् ।
 २२ दक्षस्य पञ्चपाताहीरभद्रदेवबोर्मध्ये दास्यसंप्रानः तत्र
 वीरभद्रकृतदेवादीनां विरूपकरणस्य वर्णनम् ।
 २३ वराभूतदेवैः कृत्या स्तुत्या प्रसन्नाच्छिवान्मन्व-
 र्देवानदेवसन्त्वानशियांतर्धानादिकर्मणम् ।
 २४ ततो मंदराचले शिवस्य तपोर्षे गमनं प्रसंगान्मं-
 र्वर्णनं च । अत्रंतरे शुंभविष्णुदित्योरुत्पत्तिः विधि-
 प्रार्थनया च तद्विषयं श्रुतयोः शिवबोर्विचित्र-
 लीलाप्रवर्णनम् ।
 २५ शिवेन 'कर्म' त्वनिहिता शिवा तपोऽर्थे हिमा-
 बर्तं जयस्य तपोत्रं तपशरतीं देवीं दैत्यवेषेण
 ब्रह्माऽऽब्रवीत् तस्य कर्म सां वीरी कुरु, मर्त्तिहय
 शिवमखो मवत्विति तं देव्युक्तेः ।
 २६ ब्रह्मणो च तथास्त्वित्युक्ते सा सखीभिस्सिद्धेन च सह शिवं
 प्रहृ गता । ब्रह्मपि नोर्वाः स्वदेहकोशाभिर्मतां क्रोशिकी
 गृह्यत्वा दैत्यवधार्य स्वलोकं जयामेत्यादिवर्णनम् ।
 २७ मंदरे वीरीयतौ शिवमण्डतोत्साहवर्णनं शिवयोः
 संमेत्नप्रसंगकर्मणं शिवाऽऽनीतस्य सिद्धस्य शिव-
 प्रसादः ।
 २८ शिवस्यास्य याऽऽग्नीवोमीकता पूर्वोक्ता तस्याः
 प्रपंचः प्रसंगाद्ब्रह्ममहिमवर्णनं च ।
 २९ वायवा इव वास्य विषयस्य शिवस्य संवचः पूर्वोक्त-
 स्व विवरणं तथा षड्व्यस्वरूपकर्मणम् ।

अध्यायाः विषयाः
 २० शिवनिविचित्रचरितभ्रमणनादितक्यप्रवृत्तबुद्धिप्रवाहस्वनिव-
 र्तेनक्षमशिवतत्त्वविषयक कृषिप्रश्नप्रपंचः ।
 २१ उत्तरत्वेन वायुप्रोक्तानेकाग्न्वादिदृष्टांतीर्षिबुद्धिशिवतत्त्व-
 कर्मणम् ।
 २२ शीघ्रप्रापकभेद्युवर्मप्रच्छानुरोवाच्छैवः प्रानुष्ठानमेव
 नान्वादित्यादिविवरणम् । तस्य च पंचविधत्वनिर्दिष्टिः ।
 २३ अत्रपंचपाशुपतव्रतकर्मणं स्ममहिमवर्णनम् ।
 २४ प्रश्नानुसारेण शिशुस्तेऽप्युपमन्योः सैवाममतत्त्वज्ञानं
 तस्य पूर्वजन्मवृत्तकर्मणं श्रुत्पुत्र्या तस्य विभूतिलाभम् ।
 २५ उपमन्युतपस्तता देवाः शिवशरणं प्राप्तास्तदाशक्यरूप-
 शिवेनोपमन्युसमीप गत्वा वरं वाचस्तेषुकेवाक्ये
 नोक्तं शिवमक्तिं शिना मम किमपि नेष्टं तदं शक्य-
 स्मी शिवः शिवनिदा मकरोत्ताश्रुत्वा चोपमन्युस्तं श्रुत्वा
 प्रवृत्तस्तदा शिवरूपेण तस्य क्रमवरं इत्था स्वलोकं
 गत इत्यादिवर्णनम् ।
 इति सप्तम्या वायवीयसंहितायाः पूर्वखण्डः ॥ १ ॥

**अथ सप्तम्या वायवीयसंहिताया
 उत्तरभागः ॥ २ ॥**

एकदा पुत्रकामनया शिवसंनिधिं गतस्य श्रीकृष्णस्वो-
 पमन्योर्कन्वात्पाशुपतास्ववापिच्छ्रमच्छिवात्तुष्ट्या वां-
 नामकपुत्रप्राप्तिवर्णनम् ।
 २ ऋषिब्रह्मापुरोधात्पाशुपतद्वन्द्वस्य वायुवृत्तविवरणं तस्य
 वंवादेव पशुपतिं शिना कृत्वापि पशोः (जीवस्य)
 नृणच्छेदनेपि सत्त्वभावात्पाशुपतिकृपाच्छिवादिदं
 सैवार्थकं भ्रमस इत्यादिविरूपणम् ।

शिवः ५
७

अध्यायाः विषयाः
 ३ सर्वस्यास्य जयतः शिवमयत्वात्सर्वेषामममदानात्सर्वो-
 षकारकरणात् पुत्रपौत्रादिप्रीत्या पितृसंतोषस्तथा शिव-
 स्तुष्यतीत्याद्युपमान्योः कृष्णं प्रत्युपदेशः ।
 ४ श्रीकृष्णकृतप्रश्नस्वोच्छ्रितेन चंद्रशेखरादिदे विद्यो
 गौरीशक्यधिष्ठितमित्युपमन्युक्तविषयनम् ।
 ५ विश्वस्यास्य वस्तुतः शिवस्वरूपत्वे पाञ्चसामर्थ्यात्पशवो
 जीवा 'एकं तं बहुधा वदति' इत्यस्तीपमःपुष्टवि-
 स्तारकथनम् ।
 ६ यथा जीवानां मायाहेकारादिब्रह्मस्तथा शिवस्य नित्या-
 दिसर्विस्तरप्रतिपादनम् ।
 ७ यथा ब्रह्मैः सकाशादनेके स्फुलिगा उत्पद्यन्ते लीयन्ते
 च तथा शिवादेनताः शक्तय उत्पद्यन्ते विलयं
 प्राप्नुवन्तीत्येवंप्रकारेण शक्तिस्वरूपं तासां च सम्य-
 यज्ञानाच्छिवमत्तया च शिवतत्त्वज्ञानप्राप्तिरित्यादि
 प्रपंचनम् ।
 ८ वेदान्तज्ञानाधीने शिवतत्त्वज्ञानं बुद्धिहीनानां नेति च
 बहुकं तत्प्रसंगादादौ व्यासावतारकथनम् ।

अध्यायाः विषयाः
 ९ युगेयुगे शिवस्य योगावतारवर्णनम् ।
 १० गौरीं प्रति ससाधनायाः शिवभक्तेः स्वरूपफलादिप्र-
 कारकथनम् ।
 ११ ब्राह्मणानां तदितरभक्तानामधिकारिणां च धर्मपञ्च-
 नम् ।
 १२ 'नमः शिवाय' इति पञ्चाक्षरमन्त्रमाहात्म्यकथनम् ।
 १३ कलिकलुषितकालेपि श्रद्धायुक्तपंचाक्षरमन्त्रानुष्ठानाच्छि-
 वसालोक्यपामिरित्यादिकथनम् ।
 १४ पञ्चाक्षरमन्त्रजपविधानकथनम् ।
 १५ शिवदीक्षाविधानकथनं तत्प्रसंगाद्गुरुमाहात्म्यवर्णनं च ।
 १६ शिवदीक्षायां शिष्यसंस्कारविधानकथनम् ।
 १७ गुरोः शिष्ययोग्यताविचारणायां षड्विज्ञानविचार-
 णावश्यं कार्यमित्याद्य तत्प्रसंगेन षडवलक्षणप्रपंचन
 दीक्षादानप्रकारकथनञ्च ।
 १८ षडवशद्विद्विधानदिरूपणम् ।
 १९ साधकसंस्कारमन्त्रमाहात्म्यनिरूपणम्, तत्र मन्त्रग्रहण-
 जपप्रकारतत्फलादीन्बभितानि ।

अध्यायाः विषयाः
 २० शिष्यस्य आचार्यत्वायाऽभिषेचनस्य प्रकारोभिहितः ।
 २१ नित्यनैमित्तिककर्मकथनं, तत्र सूर्यपूजापंचमङ्गलप्रकारणा-
 भिहितः ।
 २२ न्यासप्रकारनिरुक्तिः तत्र मातृशून्यासकडङ्गन्यासादि-
 कप्रपंचनम् ।
 २३ शिवागमोक्तपूजापद्धतिल्यादिकथनम् ।
 २४ शैवानां लिंगपूजाविधिकथनम् ।
 २५ पूजास्योपचाराणां प्रत्येकस्य स्वरूपकथनम् ।
 २६ महोत्सवतद्विहितशिवलिंगपूजात्पनाशो भव-
 त्यतः सर्वेषां सांगोपसंगलिंगपूजायामधिकारोभिहितः ।
 २७ अग्निहोत्रे कुंडादिककथनम् । होमद्रव्यसंख्यादिकथनम् ।
 २८ शिवाभ्रमवतां नैमित्तिकविधिकथनम् ।
 २९ शिवशास्त्रोक्तैहिकामुष्मिककाम्बकर्मोक्तिः ।
 ३० शैवावरणपूजाक्रमस्तत्फलदर्शनम् ।
 ३१ पंचावरणपूजाविषयकशिवमहास्तोत्रकथनम् ।
 ३२ शिवशास्त्रोक्तैहिकफलपूजाहोमजपतपोदानादिक-
 ३३ भागुष्मिककर्मणः सिद्धिप्रकथनम् ।

अध्यायाः विषयाः
 ३४ नित्यादिधर्मणां शिवेतिप्रतिष्ठया सिद्धिस्तत्प्रतिष्ठा-
 विविध ।
 ३५ लिङ्गरूपधारिणा शिवेन विधिविष्णुमोहोन्ववर्ति
 तदारभ्य लिङ्गपूजाप्रवृत्तिः ।
 ३६ सपरिकरलिङ्गप्रतिष्ठापनविधानवर्णनम् ।
 ३७-३८ योगमार्गवर्णनम् ।
 ३९ शिवभक्तानयोगस्य वर्णनम् । तद्वेदानां स्वरूपदि-
 वर्णनं च ।
 ४० नभिषेयाधियात्रवर्णनम् । तत्र कात्यायनाकाशाश्रितेजः-
 पुञ्जे प्रविशता नृनशक्त्या सायङ्कालेन गृहणेऽ
 न्तिकं गत्वा प्रथमं । तद्वेदेव तत्र नक्षत्रं च ।
 प्युपलप्यत इत्यमुर्वाति विधिनाभ्यधायारि ।
 ४१ स्कन्दसरस्वविषमागत्य ऋषिभ्यश्चैव ज्ञानं दत्त्वा
 शिवसन्निधौ जगाम नन्दीत्युचयन्तरं शिवपुराण-
 माहात्म्यनिरूपणम् ।
 इति सप्तमी वाचनीयसंहिता.

॥ इति श्रीशिवमहापुराणविषयाऽनुक्रमणिका समाप्ता ॥

७

528

७